Maatilavierailun järjestäminen: Ohjeet maatilalle

Sisällys

Käytännön asiat ja turvallisuus, s. 1-2

- Ajankohta ja aikataulu
- Koulun aikuiset
- Ohjeet opettajille ja oppilaille
- Eväät
- WC
- Turvallisuus
- Vierailun peruminen

Ohjelman suunnittelu, s. 3-5

- Ryhmäkoko
- Tehtävä oppilaille
- Ryhmänohjaus
- Vinkkejä maatilan esittelyyn
- Vinkkejä toiminnalliseen ohjelmaan

Tämä ohje on tehty Vantaan 4H-yhdistyksen Kasvunpaikka-hankkeessa. Hanke toteutettiin vuosina 2024-2025 yhteistyössä MTK-Uusimaan kanssa ja se sai EU:n maaseuturahoitusta Leader-ryhmä Eteläisen maaseudun osaajat ry:n kautta.

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER

Käytännön asiat ja turvallisuus

On muutama käytännön asia, jotka tulee ottaa huomioon, kun järjestät maatilavierailua.

Ajankohta ja aikataulu

Valitse koulujen lukukauden ajalta sellainen ajankohta, jolloin et ole niin kiireinen, että vierailu aiheuttaisi stressiä. Sopiva kesto vierailulle on 2-2,5 tuntia sisältäen evästauon.

Tässä yksi esimerkki aikataulusta:
8:15-9:00 Bussikuljetus koululta maatilalle (tässä esimerkissä 45 min)
9:00-11.30 Ohjelmaa maatilalla, sisältää 30 min evästauon
11:30-12:15 Paluukuljetus takaisin koululle

Koulun aikuiset

- Pyydä koululta mahdollisuuksien mukaan useampi opettaja mukaan vierailulle. Näin oppilasryhmää on helpompi ohjata.
- Muistuta tarvittaessa opettajia, että heidän vastuullaan on valvoa oppilaita vierailun aikana. Pyydä rohkeasti opettajilta apua vierailun aikana, jos ilmenee haasteita saada ryhmä kuuntelemaan sinua tai noudattamaan sovittuja sääntöjä.
- Voit pyytää opettajaa myös ottamaan koppia ryhmästä, jos vierailulla tulee odotteluaikaa.

Ohjeet opettajille ja oppilaille

- Pyydä opettajaa etukäteen ohjeistamaan oppilaita pukeutumaan lämpimästi ja säänmukaisesti vierailua varten. Voit antaa myös muita ohjeita, jotka olisi hyvä käydä läpi jo ennen vierailulle tuloa.
- Kysy opettajalta, jos tarvitset lisätietoa ryhmästä etukäteen. Tällaisia tietoja voi olla esimerkiksi osallistujien eläinpelot, allergiat ja suomen kielen taito.

Eväiden syönti

- Jos oppilaat syövät eväitä maatilavierailun aikana, varaa siihen noin puoli tuntia aikaa ja tila sateensuojassa, jossa ryhmä pääsee istumaan.
- Jos on kylmä sää, on mukava idea tarjota osallistujille lämmintä juotavaa evästauon yhteydessä.

WC

- Tarjoa oppilaille ja opettajille mahdollisuus käydä vessassa vierailun aikana, esimerkiksi eväiden syönnin yhteydessä. Jos vessassa voi käydä vasta vierailun lopuksi, varaa sille ainakin 15 minuuttia aikaa ennen bussin lähtöä.
- Tarjoa mahdollisuus pestä kädet ennen eväiden syöntiä ja ennen lähtöä.

Turvallisuus

- Yleensä oppilailla on luokkaretkillä vakuutus voimassa. Voit vielä varmistaa asian koululta.
- Varaa tarvittavat suojavarusteet oppilaille (kenkäsuojat, haalarit), jos ohjelmaan kuuluu esimerkiksi navetassa käyminen.
- Arvioi etukäteen vaaranpaikat maatilalla ja ohjeista opettajat ja oppilaat niiden välttämiseksi. Vaaranpaikkoja voivat olla esimerkiksi traktoriliikenne, eläimet ja liukkaus.
- Vierailun alussa kerro suullisesti vierailua koskevat säännöt, kuten ryhmässä pysyminen, eläimiin koskeminen ja eläinten kanssa rauhallisesti oleminen.
- Muista, että alaikäisistä lapsista ei saa ottaa kuvia ilman huoltajan kirjallista lupaa.

Vierailun peruminen

- Voi käydä ikävästi, että sinä itse sairastut, opettaja sairastuu, tai sää estää vierailun järjestämisen. Varaudu perumiskäytäntöihin keskustelemalla koulun kanssa etukäteen.
- Bussikuljetusta varattaessa koulun on otettava huomioon kuljetuksen peruutusehdot. Jotkin bussiyhtiöt tarjoavat ilmaisen peruutusmahdollisuuden kohtuulliseen hintaan, mikä tekee perumisesta yksinkertaisempaa. Muutoin täytyy etukäteen sopia, kuka maksaa peruutuskulut, jos niin käy.

Ohjelman suunnittelu

Maatila vastaa vierailun ohjelman suunnittelusta ja toteutuksesta. Jokainen maatila on erilainen ja voit soveltaa seuraavia ohjeita ja vinkkejä sen mukaan, millaisia toimintoja maatilallasi on.

Ryhmäkoko

- Tyypillinen luokkakoko on 20-25 oppilasta. Jos siihen yhdistetään pienryhmä, voi oppilaita olla yli 30. Sinä päätät, minkä kokoisen ryhmän voit ottaa vierailulle kerrallaan - keskustele asiasta koulun kanssa.
- Etenkin iso ryhmä on hyvä jakaa kahteen tai jopa kolmeen pienryhmään vierailun ajaksi, jos maatilalla on useampi henkilö esittelemässä tai jos on mahdollista järjestää omatoimista ohjelmaa oppilaille. Jokaisessa pienryhmässä on kuitenkin hyvä olla opettaja tai muu koulun aikuinen mukana.

Tehtävä oppilaille

- Halutessasi voit hyödyntää 4H:n koostamia tehtäviä* vierailulla. Keskustele asiasta koulun kanssa ja voit tarjota koululle myös ennakkomateriaalia maatilasta, esimerkiksi esittelydioja, kuvia, tekstiä tai tervehdysvideon! Näin oppilaat ovat vierailupäivänä paremmin selvillä, mihin ovat tulleet.
- Voit sisällyttää ennakkomateriaaliin myös bongaustehtävän, jossa luettelet muutaman maatilalta bongattavan asian, kuten koneita, rakennuksia tai eläimiä.
- Voit myös pyytää opettajaa keräämään etukäteen oppilailta kysymyksiä maatilasta ja toimittamaan ne sinulle ennen vierailua. Anna kysymyksiin vastaukset vierailun aikana.

**Saatavilla täytettävä tehtävävihko 1.-4.-luokkalaisille ja ohjeet artikkelin kirjoittamiseen maatilasta 5.-6.-luokkalaisille. Tehtävät löytyvät tiedostoina MTK-Uusimaan nettisivuilta. Voit ohjeistaa opettajaa tulostamaan niitä oppilaille ja käymään tehtävän läpi ennen vierailua.*

Ryhmänohjaus

- Esittele itsesi selkeästi vierailun alussa ja kerro oppilaille mihin he ovat tulleet. Pyydä oppilaita kuuntelemaan sinua, kun puhut. Oppilaat ovat yleensä hyvin innoissaan retkellä ja pitkän polveilevan jutun kuuntelu voi olla hankalaa.
- Alussa on hyvä idea yrittää saada ryhmä rentoutumaan jollakin hauskalla tavalla, kuten esittelemällä myös koira tai kissa jos sellaisia on, tai kertomalla hauska fakta maatilasta tai itsestäsi.
- Jos maatilalla on useampi henkilö esittelemässä, voitte jakaa ryhmän pienryhmiin ja ohjelman osioihin. Esimerkiksi ensin yksi ryhmä käy pellolla ja tutustuu koneisiin, samalla toinen ryhmä käy katsomassa eläimiä. Sitten vaihdetaan toisinpäin.
- Voit suunnitella ohjelman myös niin, että rasteja on useampi ja ne ovat omatoimisempia. Ohjeista tällöin rastit hyvin vierailun alussa opettajille ja oppilaille ja kiertele rasteilla auttamassa.

Vinkkejä maatilan esittelyyn

- Moni oppilas voi olla ensimmäistä kertaa maatilalla. Kerro siis maatilasta perusasioista lähtien sekä nimeä ja selitä auki sinulle itsestään selvät termit kuten rehu, paali, kyntäminen, eri nimitykset naudalle, märehtiminen ja niin edelleen.
- Osallista oppilaita arvuuttelemalla ja kyselemällä: mitä koneilla tehdään, mitä rakennukset ovat ja mitä pellolla kasvaa.
- Esittele laajasti maatilan eri rakennuksia.
- Kannusta oppilaita esittämään kysymyksiä.
- Oppilaita voi kiinnostaa myös raha-asiat, esimerkiksi mitä traktori maksaa ja paljonko maanviljelijä saa rahaa, ja toisaalta millainen perhe sinulla on ja onko sinulla lemmikkejä. Voit itse päättää, miten paljon haluat kertoa!
- Tarinallisuus herättää mielenkiintoa, joten kerro miksi ja miten sinusta tuli maanviljelijä ja mitä taitoja tarvitaan, sekä mitä työpäivääsi kuuluu.
- Kerro mitä maatilalla tehdään eri vuodenaikoina ja avaa ruoan reittiä kertomalla, miten ja missä muodossa tilasi tuotteet voivat päätyä oppilaan ruokalautaselle.

Vinkkejä toiminnalliseen ohjelmaan

Kun oppilas pääsee itse tekemään, hän oppii ja innostuu helpommin. Sen vuoksi sinun kannattaa sisällyttää ohjelmaan toiminnallista tekemistä, kuten

- Jokin pieni työtehtävä
- Traktorin tai muun ison koneen kyytiin kiipeäminen
- Kasvien ja viljanjyvien tunnistus, tutkiminen luupilla ja maistaminen
- Eläinten rehun tutkiminen
- Eläinten kanssa olemisen ja ruokkimisen harjoitteleminen
- Pellolla käyminen
- Nimien keksiminen vasikoille ja niiden kirjoittaminen rehupaalin kylkeen tusseilla
- Teemaan sopiva leikki tai kisailu, kuten joukkueissa työhanskan heittokisa, kottikärryillä kärräämiskisa tai viestijuoksu. Leikkiminen purkaa energiaa, se on hauskaa ja auttaa lämmittelemään tarvittaessa.

Toivottavasti innostut järjestämään maatilavierailuja! Maatilavierailu on tärkeä lisä kouluopetukseen: oppilaat näkevät oikeassa ympäristössä millaista suomalaisella maatilalla näyttää, mitä siellä tehdään ja mistä ruoka on peräisin.